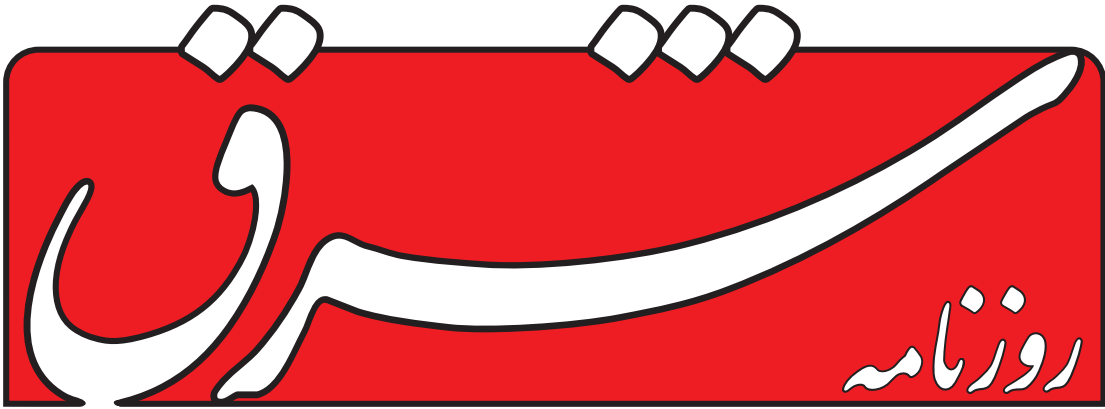

درباره تأثیر تحولات سیاسی بر سینمای ایران

ذهن سیاسی مردم، «تنگنا» را هم فیلم سیاسی می‌داند

«نظریه‌هایی که راجع به رئالیسم وجود دارد و ابعاد آن در ذهن منتقد و مخاطب ایرانی تقلیل پیدا کرد به نمایش فقر. این یک کج‌فهمی است که تا امروز هم در سینمای ایران ادامه پیدا کرده است و ما هنوز هم از شر این داوری نادرست خلاص نشدیم». این بخشی از نظریات حسن حسینی، منتقد صاحب‌نام سینمای ایران درباره برخی خوانش‌ها از ساخت فیلم سیاسی در سینمای ایران است.

صفحه ۱۱

دوشنبه ۹ آبان ۱۴۰۱ • ۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۳۱ اکتبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۴۰۸ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

بررسی ضرورت تدوین راهبردهای اجرایی و عملیاتی از سوی مجلس و دولت برای ایجاد آرامش در کشور

فردای بهتر راهکار می‌خواهد

◆ بزشکیان:قانون و سیاست‌های کلی اگر درست اجرا می‌شد، اصولاً نباید چنین مشکلاتی به وجود می‌آمد

◆ جلال رشیدی کوچی:سر مطالبات بحق مردم با احدی تعارف نداریم

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: «بازی گرسنگی» پوتین، گفت‌گو با دبیر کارگروه آموزش دیده‌بان شفافیت و عدالت، دردسر جدید برای نخست‌وزیر سابق بریتانیا و یادداشت‌هایی از عبدالرضا ناصرمقدسی، شایان بهکار

سرمقاله

اقتصاد دیجیتال ایرانی استراتژی ماهی بزرگ تنگ کوچک

اسفندیار جهانگرد اقتصاددان

موضوع اقتصاد دیجیتال پدیده‌ای است که در سال‌های اخیر رشد روزافزونی در دنیا داشته و به یک روند جهانی اجتناب‌ناپذیر برای کشورها و جوامع تبدیل شده و این نوید را هم می‌دهد که کشورهایی که زودتر دسترسی و زیرساخت‌ها را فراهم کردند و بستر مناسب را برای رشد آنها آماده کردند، منافع بیشتری را در حال و آینده کسب خواهند کرد و غالب تجربیات نشان می‌دهد که با استراتژی ماهی بزرگ تنگ کوچک شکوفایی می‌شود. اقتصاد دیجیتالی براساس تفاهم بین‌المللی اخیر و کشورها، حاوی سه لایه مهم است؛ لایه اصلی آن شامل حوزه‌های صنعت سخت‌افزار، نرم‌افزار، ارتباطات و خدمات اطلاعات است که معروف به بخش فاوا است؛ اما به مرور زمان به تکامل و نفوذ این فناوری در بطن جوامع لایه‌های دیگری نیز در این پاره شکل گرفته که موضوع اقتصاد پلتفرم‌ها و خدمات دیجیتالی و تأثیر آن بر بازار کار (اقتصاد گیگ) و پتانسیل نحوه استفاده از امکانات دیجیتالی آن (اقتصاد اشتراکی) گذر از بخش فاوا در اقتصاد است. گسترش این فناوری‌ها به کسب‌وکارها، بازرگانی، فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و شکل‌گیری الگوریتم‌ها در اقتصاد، نوید تصویر گسترده‌تری از نفوذ فناوری‌های دیجیتالی به اکثر فعالیت‌های اقتصادی براساس ماهیت آنها و تکامل اقتصاد دیجیتال (لایه گسترده اقتصاد دیجیتال) را به برخی ملل داده است. اقتصاد ایران با تلاش‌های انجام‌شده، در هسته آن (یا بخش فاوا) موفقیت‌های نسبی داشته است، اما در لایه‌های محدود و گسترده‌تر اقتصاد دیجیتال به نسبت روندهای جهانی جای کار بسیار دارد. در اسناد بالادستی کشور سهم ۱۰ درصدی برای اقتصاد دیجیتال هدف‌گذاری شده که در حال حاضر دولت سهم ۷.۲ درصدی تولید ناخالص داخلی را گزارش می‌کند که با هدف فاصله دارد و جای تلاش بیشتری دارد. از لحاظ ترکیبی در هسته آن، سهم ارتباطات خیلی بیشتر از فناوری اطلاعات است و پلتفرم‌ها و برنامه‌های بیشتری مبتنی بر ارتباطات در جامعه شکل گرفته و کار می‌کنند. ویژگی مهم محصولات اقتصاد دیجیتال برخلاف اقتصاد صنعتی، تمرکز بسیار بیشتر بر مقیاس تقاضا به جای مقیاس عرضه و جهانی بودن آن است. به‌عبارتی حیات این پدیده مبتنی بر گسترش سمت تقاضا و اثرات شبکه‌ای است. براساس میزان و سهم اقتصاد دیجیتال اعلام‌شده توسط دولت هر شوک و تکانه‌ای به اقتصاد مثل فیلترینگ و مسدودشدن اینترنت وارد شود هر ساعت حدود یک میلیون و ۹۰۰ هزار دلار به تولید اقتصاد آسیب وارد می‌کند و در صورت تداوم، به کسب‌وکارهای شکل‌گرفته، بازار کار و سبد مصرفی خانوارها و سایر مسائل اقتصادی جامعه هم ضعیف می‌کند و باعث بروز پدیده‌های اجتماعی، قضائی و حتی فرهنگی دیگر می‌شود و به‌عبارتی به ضد خود (فیلترینگ) تبدیل می‌شود. برای دستیابی به اهداف مورد نظر درخصوص اقتصاد دیجیتال، موضوعی که باید به آن توجه شود این است که دولت در کنار ایجاد ثبات و آرامش باید به ویژگی سمت تقاضا یا اثرات شبکه‌ای و موضوع قفل‌شدگی این فناوری و همچنین ذات بین‌المللی محصولات آن توجه خاص داشته باشد، چراکه ماهیت محصولات دیجیتالی با محصولات سنتی اقتصاد متفاوت است و در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها باید به آن توجه شود. برای درک قفل‌شدگی دیجیتالی به دو دسته محصول خودرو و گوشی‌های تلفن همراه توجه کنید. فرض کنید فردی مالک خودرو پژو ۲۰۶ دنده‌ای چند سال کارکرده است - با فرض استطاعت مالی - و قصد خرید خودرو جدید دارد. آن فرد می‌تواند به‌جای یک پژو، یک برن کبیا یا تویوتا انتخاب کند و بخرد. خیلی زود آن فرد طریقه کنترل کبیا یا تویوتا اتومات را فراموش می‌کند و می‌تواند به راحتی از آنها استفاده کند. به عبارتی، در استفاده از «خودرو» شما به‌راحتی می‌توانید سرمایه خود را به یک برن کبیا دیگر منتقل کنید. اما در مقایسه، هنگام خرید گوشی تلفن همراه جدید این چنین نیست. برای انتخاب برن دایموند به‌جای برن دایموند، شما به‌جای یک محصول دیجیتالی را با یک محصول دیجیتالی دیگر تعویض کنید. هزینه‌های زیادی بپردازید. این یعنی، با هزینه انتقال رویه‌رو هستید. زمانی که هزینه‌های انتقال یک برن کبیا با برندی دیگر بسیار زیاد هستند، کاربران با پدیده «قفل‌شدگی» رویه‌رو می‌شوند. هزینه‌های انتقال و قفل‌شدگی به سیستم‌های فناوری اطلاعات و پلتفرم‌ها فرایگیر هستند و مدیریت آنها هم برای فروشندگان و هم برای خریداران دشوار است. اصول ساده‌ای مانند «وابسته و قفل نشود» یا «هزینه‌ها را بر مبنای طول عمر برآورد کنید» کمک زیادی نمی‌کنند (توصیه برخی مسئولان اخیر وزارت فاوا به کاربران ایرانی). در هنگام استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی و پلتفرم‌ها، پیش‌بینی هزینه‌های انتقال آتی بنگاهی و مشتریان از اهمیت بسیاری برخوردار است. رمز پیروزی در بازارهای دارای هزینه انتقال، نه اجتناب از قفل‌شدگی و نه در آغوش کشیدن آن است، بلکه استراتژیک فکر کردن و به جلو نگاه کردن است.

ادامه در صفحه ۴

«شرق» در آستانه ثبت نام‌های جدید، چالش بزرگ‌ترین آزمون کشور و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی را بررسی کرد

تلخی کنکور

گزارش تیتراژ را در صفحه ۶ بخوانید

برنج خارجی سر سفره شمالی‌ها

«شرق» وضعیت پربرنج‌کاران ۳ استان شمالی و غیراقتصادی شدن روند تولید پربرنج در استان‌های فوق را بررسی کرد

شرق: روستاییان استان‌های شمالی به مصرف برنج خارجی روی آورده‌اند؛ این جمله‌ای است که حسن تقی‌زاده، رئیس اتحادیه پربرنج‌فروشان بابل، گفته و توضیح داده است که برنج گران نه تنها دست شمالی‌ها را از محصول خود کوتاه کرده، بلکه حالا مشتری برنج ایرانی در سراسر کشور به شدت ریزش داشته و انبارهای برنج بدون خریدار مانده‌اند.

کشاورزان شمالی هم از جهش هزینه‌های تولید می‌گویند و زمین‌هایی که به دلیل گرانی بنا نداشته‌اند زیر کشت می‌برند. از بحران آب می‌گویند که این روزها به خوش‌آب‌وهواترین استان‌های ایران نیز سرایت کرده و از سفیدرود دومین رودخانه بلند ایران که روزگاری خوشی نداشت.

سرایت بحران آب به شمال ایران و فقیرترشدن کشاورزان منطقه در شرایطی است که سه استان

یادداشت

ناکارآمدی جامعه جهانی در مسئله ارمنستان

اردوان امیراصلانی

پس از گذشت بیش از یک قرن از نسل‌کشی ارمنه به فرمان امپراتوری عثمانی، ارمنه بار دیگر در آستانه یک فاجعه جدید قرار گرفتند. علاوه بر ساکنان قره‌باغ کوهستانی، اهالی سرزمین مادری ارمنستان نیز از ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۲ مورد هدف قرار گرفته‌اند. در صورتی که جمهوری آذربایجان را متجاوز بدانیم، سایه ترکیه نیز در پشت باکو در راستای اتحاد پان‌ترکیستی پنهان است که نه تنها جان هزاران ارمنی، بلکه استقلال و امنیت کشورشان و قفقاز را نیز تهدید می‌کند. جنگ «۲۰۲۳ روزه» در پاییز ۲۰۲۰، درگیری صدساله در قره‌باغ کوهستانی را آشکار کرد. استقلال این سرزمین به مساحت چهارهزار و ۴۰۰ کیلومترمربع که حاکمیت آن در سال ۱۹۲۱ از سوی استالین به آذربایجان اعطا شده بود، موضوعی تکراری میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان است که ابتاعش در این قلمرو پراکنده هستند. سقوط امپراتوری شوروی و اعلام جمهوری خودمختار قره‌باغ کوهستانی در سال ۱۹۹۱، این وضعیت را به چالش کشید. پس از آن، آذری‌ها و ارمنه به مدت سه سال با یکدیگر درگیر بودند تا اینکه به دنبال آتش‌بس، هفت منطقه پیرامون و ۹ درصد سرزمین آذربایجان به ارمنستان اسناد داده شد. ۳۰ سال است که دو طرف در این مناقشه پیچیده بر سر مشروعیت و حق تعیین سرنوشت مردمی با تاریخ چندصدها در مواجهه با ناملموس بودن مرزها با یکدیگر درگیر هستند. جمهوری آذربایجان با فکر انتقام از ارمنه، بیش از ۳۰ سال است ناسیونالیسمی تهاجمی را پرورش می‌دهد که خاندان علی‌اف تا حد زیادی در ترویج آن سهم داشته و از درآمد هنگفت نفت و گاز برای تقویت اتحاد به‌ویژه با ترکیه که به موضوع فرهنگی و ژئوپلیتیکی علاقه دارد، استفاده می‌کند. در مواجهه با پیامدهای جنگ در اوکراین، آنکارا مایل است تا با دوزدن کرچستان که بیش از حد ناپایدار است، زیرساخت‌های جدیدی را برای حمل‌ونقل فرآورده‌های نفتی میان آذربایجان و قلمرو آن ایجاد کند. نزاع بر سر کریدور زنگرور که باید منطقه نخجوان تحت حاکمیت آذربایجان را از طریق جنوب ارمنستان به بقیه آذربایجان متصل کند، در مرکز محوریت این پروژه قرار دارد و حمایت بی‌دریغ ترکیه از آذربایجان را توضیح می‌دهد. در آغاز حملات در سپتامبر ۲۰۲۰ برای بازپس‌گیری مناطق از دست‌رفته ۲۵ سال قبل، جمهوری آذربایجان از کمک‌های لجستیکی و استراتژیک خود به‌ویژه از مزدوران خارجی و پهپادهای Bayraktar TB2 بهره برد. ارمنستان، بدون حمایت مستقیم در برابر حمله‌ای که صورتانهد تدارک دیده شده بود، مقاومت چندانی نکرد. آتش‌بس نوامبر ۲۰۲۰، سرزمین‌های فتح‌شده آذربایجان در قره‌باغ

نشست هم‌اندیشی مراکز اندیشه‌ورزی و نهادهای تخصصی مدنی درباره مطالبات و نفی خشونت

گفت‌وگو برای ترمیم فاصله

تکرار تجربه شکست‌خورده در محدوده چهارراه ولیعصر

صدای دست‌فروشان شنیده نشد

تکرار تجربه شکست‌خورده در محدوده چهارراه ولیعصر

قحط الرجال در فدراسیون فوتبال ایران؟

تکرار تجربه شکست‌خورده در محدوده چهارراه ولیعصر

ایران و انتخابات زودهنگام اسرائیل

تکرار تجربه شکست‌خورده در محدوده چهارراه ولیعصر

یادداشت

نیاز بنیاد روابط خارجه

کورش الماسی

شرایط برچالش و بدون چشم‌انداز اجتماعی و ملی بر هیچ ذهن وطن‌پرستی پوشیده نیست. برپیراه نیست اگر عملکرد متولیان روابط خارجه را با در نظر گرفتن زیست بسیار دشوار بخشی از شهروندان، پرابهام و سؤال‌برانگیز تلقی کنیم. به منظور درک عملکرد پر هزینه متولیان روابط خارجه و پیامدهای اجتماعی و ملی روابط خارجه ناکارآمد، نکاتی به اختصار ارائه می‌شود.

آیا کارگزار، صاحب‌منصب یا متولی در ساختار مدیریت وجود دارد که هدف (اهداف) پیگیری شده و دستاوردهای حاصله در روابط خارجه در چند دهه گذشته را به‌طور شفاف و ملموس تبیین کرده و توضیح دهد؟ اجازه دهید برای درک پرسش مطرح‌شده تبیینی کلی، کاربردی و مختصر از چیستی، کارکرد و اهمیت روابط خارجه ارائه کنیم.

چرا کشورها «تمایل دارند یا تمایل ندارند» با دیگر کشورها ارتباط برقرار کنند؟ به عبارتی، هدف یا اهداف از برقراری روابط دو یا چند جانبه بین کشورها چیست؟ شاید کلی و مختصرترین پاسخ این باشد که یک کشور، هر اندازه بزرگ، ثروتمند یا مقتدر، به دلایل گوناگون نمی‌تواند یا مقرون‌به‌صرفه نیست که برخی نیازهای (اقتصادی، صنعتی، دفاعی، علمی، فناوری و...) ملی خود را مبتنی بر توانایی‌ها، منابع، ذخایر، متخصصین و... بومی تهیه و تأمین کند. ازاین‌رو، در راستای تحقق منافع ملی (رفاه، آرمش و امنیت شهروندان)، یک کشور تمایل دارد با دیگر کشورهایی که امکان تأمین نیازهای ملی او را دارند، ارتباط برقرار کند. به بیانی بسیار کاربردی، روابط خارجه نوعی روابط تجاری و دادوستد است.

ادامه در صفحه ۵

ادامه در صفحه ۵

جناب آقای عباس عدی

مصیبت درگذشت مادر گرامیتان را مصیبه‌مانه تسلیت

عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه

علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان، صبر آرزو مندیم.

روزنامه شرق

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰ ۳۶ ۱۱۹

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای عباس عدی

درگذشت مادر گرامیتان را به شما و خانواده محترم

تسلیت عرض می‌کنیم. از درگاه الهی صبر و شکیب برای

جنابعالی و غفران و آمرزش برای آن مرحومه مسئلت

داریم که در جوار رحمت حضرت حق ماوا گرفته است.

محمدعلی اکبری، مهر داد احمدی شیخانی، رضائهرانی، سعید حجاریان،

مهر داد حجتی، هادی خانیکی، محسن رناتی، مهدی رحمانیان،

عبدالعلی رضایی، احمد ستاری، محمد ستاری، سیدحسین سراج‌زاده،

مجید صادی، محمدجواد غلامرضا کاشی، بهروز گرانبایه، محسن گودرزی،

میرطاهری موسوی، احمد میدری، حجت‌الله میرزایی،

کامبیز نوروزی، احمد غلامی، سید شهاب الدین طباطبایی،

علی دقان، حسین واله، عبدالرسول وصال